

Dosarul nr.2ra-2139/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central, judecător: D. Băbălău
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători: N. Budăi, Iu. Cimpoi, I. Muruianu

ÎNCHEIERE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de
Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de Andrei Mogurean, reprezentat de avocatul Alexandru Luca,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Svetlanei Burciu și XXX către Andrei Mogurean cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 06 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Andrei Mogurean, reprezentat de avocatul Alexandru Luca și menținută hotărârea din 20 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La 08 septembrie 2017, Svetlana Burciu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Mogurean, prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral în mărime de 50000 de lei și a prejudiciului material în mărime de 2000 de lei.

Ulterior a fost atrasă în proces în calitate de coreclamant XXX, fiica minoră a Svetlanei Burciu.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, în baza hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 decembrie 2016 (dosarul nr. 5r-483/16), a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată, contestația depusă de Mogurean Andrei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 01891676 din 15 mai 2013 și a deciziei de sancționare din 15 mai 2013, în baza căroră, Mogurean Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) Cod contravențional, iar, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017, a fost menținută în vigoare, fără modificări hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 decembrie 2016.

Încălcarea regulilor de circulație rutieră a fost determinată de faptul, că pârâtul, la 10 aprilie 2013, fiind în calitate de conducător al autoturismului de model Renault Clio, cu numărul de înmatriculare XXX, la intersecția străzilor Sarmizegetusa și bulevardul Decebal, mun. Chișinău, a ignorat semnalul de interzicere a semaforului - culoarea roșie, tamponând microbuzul Mercedes Maxi - Taxi (ruta 104), cu numărul de înmatriculare XXX, condus de Capriș Sergiu, care se deplasa regulamentar pe bulevardul Decebal, mun. Chișinău, la culoarea verde a semaforului.

În cadrul examinării contestației depuse de către Mogurean Andrei, la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, în conformitate cu art. 387 Cod contravențional, reclamanta a fost atrasă în calitate de reprezentant legal al părții vătămate - persoana minoră XXX, deoarece la 10 aprilie 2013, împreună cu fiica minoră Burciu Cristina se aflau în microbuzul Mercedes Maxi - Taxi (ruta 104), implicat în accidentul rutier, fiindu-le cauzate leziuni corporale sănătății, în legătură cu care, XXX a fost internată pentru o perioadă de 10 zile (10 aprilie 2013 - 19 aprilie 2013) în spital.

Potrivit documentației medicale primare și a informației medicului de familie, copilul XXX se află la evidența medicală din luna aprilie 2013 cu diagnosticul: Traumatism cranio - cerebral. Encefalopatie posttraumatică. Sindrom cefalgic. Sindrom astenovegetativ. Hipotireoidie. Dischinezia căilor biliare. Pancreatită reactivă după externarea din staționar.

După externarea din spital s-a aflat la evidență medicală, în perioada anilor 2013-2017, în scopul monitorizării stării sănătății, copilul a fost examinat clinic și paraclinic în volum deplin, consultat de către medicul de familie, medicul neurolog, medicul oftalmolog, endocrinolog cu monitorizarea în dinamică a stării sănătății și tratament în condiții de ambulatoriu.

În legătură cu agravarea stării sănătății, în perioada 05 ianuarie 2017-17 ianuarie 2017, copilul a fost spitalizat în cadrul IMSP Spitalul Clinic Municipal pentru Copii „Valentin-Ignatenco”, secția neurologie, unde a primit tratament cu nootrope, diuretice, vazoprotectoare, vitamine.

La 12 aprilie 2017, copilul XXX a fost consultat de către medicul de familie și medicul neurolog, care au constatat la moment starea sănătății stabilă, fiind necesar tratament de recuperare ambulatoriu, în condițiile staționar 2 ori pe an și tratament balneo - sanatorial odată pe an. Suferințele fizice și morale au un caracter îndelungat, ceea ce se demonstrează cu lux de amănunt prin examenele medicale în perioada anilor 2013-2017.

În perioada de referință, pârâtul nu a manifestat niciun interes moral față de situația creată, mai mult, toate eforturile sale fiind îndreptate spre admiterea contestației pentru a fi exonerat de răspunderea contravențională.

Consideră că, prin acțiunile pârâtului, s-a cauzat o daună morală, care reprezintă rezultatul dăunător direct, de natură nepatrimonială, al faptei ilicite și culpabile, prin care s-a adus o vătămare minorei și drepturilor reclamantelor extrapatrimoniale, ce sunt strâns legate de personalitatea umană.

Prin vătămarea sănătății, persoana-pârâtă a provocat dureri fizice insuportabile, care au avut o durată îndelungată de timp. Nimic nu se compară cu durerile fizice,

deoarece efectul acestora este direct asupra psihicului individului, care respinge și nu poate să se conformeze acțiunilor dăunătoare organismului.

Suma de 50000 de lei este pe măsură să compenseze dauna morală cauzată pentru durerile fizice provocate de vătămarea sănătății, iar justificarea mărimii acesteia poate fi explicată prin prisma prevederilor art. 18 alin. (1) din Legea nr. 186 din 10 iulie 2008 „securității și sănătății în muncă” (în vigoare de la 01 ianuarie 2009), unde legislatorul prevede achitarea unei indemnizații unice nu mai mică de un salariu anual accidentatului.

Ținând cont de perioada îndelungată de dereglare a sănătății, termen în care, a suportat dureri fizice și morale, salariul mediu lunar pe economie în sumă de 5050 de lei, prognozat în baza Hotărârii Guvernului RM nr. 879 din 23 decembrie 2015 „cu privire la aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016” (publicat la 25 decembrie 2015 în Monitorul Oficial nr. 347 - 360), conchide că suma pretinsă de 50000 de lei este una echitabilă, prejudiciul material cauzat este exprimat prin costul asistenței juridice în sumă de 2000 de lei, achitate pentru consultația juridică oferită; întocmirea cererii privind repararea prejudiciului moral în cadrul procesului contravențional; întocmirea reclamațiilor în adresa lui Andrei Mogurean.

Având ca scop soluționarea pe cale amiabilă a litigiului în cauză și în vederea evitării examinării judiciare a acestuia, în adresa pârâtului, în mod repetat, au fost expediate somații cu privire la compensarea prejudiciului moral cauzat în sumă de 50000 de lei și costului asistenței juridice în sumă de 2000 de lei, însă acestea au fost ignorate.

Prin hotărârea din 20 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat de la Mogurean Andrei în beneficiul Svetlanei Burciu și XXX, prejudiciul moral în mărime de XXX de lei, precum și cheltuieli judiciare privind asistența juridică în mărime 2000 de lei.

La 27 decembrie 2018, avocatul Alexandru Luca, reprezentantul lui Mogurean Andrei, a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului și casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea admiterii pretențiilor privind încasarea prejudiciului moral cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acestei pretenții.

Prin decizia din 06 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat a fost respins și menținută hotărârii primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că prima instanță a adoptat o hotărâre bazată pe un fundament temeinic și materialul probator administrat, a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale ale participanților la proces.

Obiect al prezentului litigiu, așa după cum a fost invocat în cererea de chemare în judecată, sunt pretențiile reclamantelor cu privire la încasarea de la pârât a prejudiciului moral cauzat prin contravenție și a cheltuielilor de judecată.

Raportând normele legale aplicabile litigiului dedus judecării la circumstanțele cauzei, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Chișinău a considerat că, prima instanță corect a concluzionat despre necesitatea admiterii parțiale a pretențiilor reclamantei Burciu Svetlana, în interesele XXX, privind încasarea prejudiciului moral în sumă de XXX de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2000 de lei.

Această concluzie a instanței de apel se fundamentează pe următoarele argumente.

În conformitate cu art. 1398 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Astfel, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic, acest rol fiind îndeplinit de temeiul răspunderii delictuale, care îl constituie componenta delictului civil, și anume totalitatea de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Componenta delictului civil include următoarele elemente: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu, și vinovăția. Lipsa unui element, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor elemente anume.

Conform art.1422 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

După cum rezultă din conținutul art. 1422 alin. (1) din Codul civil, prejudiciul moral se compensează numai atunci când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei vătămate. Astfel, se impune repararea prejudiciului moral numai dacă acesta este urmarea încălcării a unor valori de aceeași natură.

Potrivit materialelor dosarului s-a constatat cert că, în rezultatul accidentului rutier produs la 10 aprilie 2013, minorei XXX, care se afla împreună cu mama sa Burciu Svetlana în calitate de pasageri, în microbuzul Mercedes Maxi - Taxi (ruta 104), implicat în accidentul rutier, i-au fost cauzate leziuni corporale în legătură cu care, aceasta a fost internată în spital pentru o perioadă de 10 zile (10 aprilie 2013 - 19 aprilie 2013).

Legătura de cauzalitate a accidentului rutier, comis de pârât, și prejudiciile aduse minorei Burciu Cristina este dovedită cu certitudine prin acte judiciare irevocabile.

Pe faptul contravenției, minora XXX a fost recunoscută ca parte vătămată, totodată, Burciu Svetlana (mama copilului), a avut calitatea reprezentant legal al părții

vătămate, iar Mogurean Andrei a fost supus răspunderii contravenționale, în baza procesului-verbal cu privire la contravenție, care a fost menținut prin hotărârea Judecătorei Centru din 29.12.2016 și Decizia Curții de Apel Chișinău din 07.02.2017.

Instanța de apel a considerat probat faptul, așa cum a relatat și prima instanță, că caracterul și gravitatea suferințelor cauzate, dincolo de Raportul de expertiză medico-legală a minorei XXX urmează a se reține și din Răspunsul Direcției Sănătate a Consiliului mun. Chișinău din 4.04.2017, prin care se atestă drept rezultat a examinării documentației primare medicale diagnosticul: „traumatism cranio-cerebral precum și encefalopatie posttraumatică”, iar în legătură cu agravarea stării sănătății în perioada 05.01.2017 – 17.01.2017, copilul a fost spitalizat în IMSP Spitalul Clinic Municipal pentru copii V. Ignatenco, totodată, a fost stabilită necesitatea tratamentului de recuperare ambulatoriu în condiții de staționar de 2 ori/an, precum și tratament balneo-sanatorial odată în an.

Astfel, în condițiile de fapt indicate și stabilite supra, în coraport cu prevederile legale de drept aplicabile speței, instanța de apel a conchis că prima instanță just a dispus admiterea parțială a pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 30000 de lei.

La 20.09.2019, Andrei Mogurean, reprezentat de avocatul Alexandru Luca, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 06 iunie 2019.

În motivarea recursului a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare eronat au aplicat și au interpretat normele de drept material. Or, soluționând o pretenție inexistentă, acestea au ieșit în afara limitelor pretențiilor înaintate, iar în partea încasării prejudiciului în beneficiul Svetlanei Burciu nu existau temeiuri legale de admitere a pretențiilor, deoarece ultima nu a pătimit în accidentul rutier și respectiv nu a avut statut de parte vătămată. La fel, instanțele de judecată nu au ținut cont de starea materială a recurentului.

Astfel, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

La 29.10.2019, reprezentantul Svetlanei și XXX, avocatul Eduard Melnic, a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat ca recursul să fie considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 06 iunie 2019 și expediată pentru comunicare participanților la proces la 13 august 2019 (f. d. 197), Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 06 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în termen.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Andrei

Mogurean, reprezentat de avocatul Alexandru Luca, neîntemeiat și care urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Andrei Mogurean, reprezentat de avocatul Alexandru Luca, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea recursului ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs depusă de către Andrei Mogurean, reprezentat de avocatul Alexandru Luca.

Astfel, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Andrei Mogurean, reprezentat de avocatul Alexandru Luca.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Svetlana Filincova